

By-forms (*Nebenformen*) in Biblical Hebrew Lexicography

Edward Cook -- cooke@cua.edu

Hebrew University, 27 May (9 Sivan), 2015

Abbreviations

BDB: *A Hebrew and English Lexicon of the Old Testament* (F. Brown, S. R. Driver, C. A. Briggs), 1906

DCH: *Dictionary of Classical Hebrew* (ed. David Clines), 1993-2011

HALOT: *The Hebrew and Aramaic Lexicon of the Old Testament* (rev. Koehler-Baumgartner), 2000

KAHAL: *Konzise und aktualisierte Ausgabe des Hebräischen und Aramäischen Lexikons zum Alten Testament*, 2013

1. By-form -- biform -- *Nebenform* -- צורת משנה

2. Job 25:5: הן עד-יָרַח וְלֹא יֵאָהֵל וְכֹכָבִים לֹא-זָכוּ בְעֵינָיו
cp. Job 31:26: אִם-אֶרְאֶה אֹרֶךְ כִּי יֵהֵל

3. Job 17:1: רוּחִי חֲבָלָה יָמִי נִמְעָכוּ
cp. Job 6:17: בְּחִמּוֹ נִדְעָכוּ מִמְקוֹמָם:

4. Deut. 27:9: וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל | הִסְבִּית

5. by-form according to DCH: הוּם ~ המם

Deut 7:23: וַיִּתְּנֵם יְהוָה אֱלֹהֵיךָ לְפָנֶיךָ וְהָמָם מִהוֹמָה גְּדֹלָה

More common is the root המם:

2 Chron. 15:6: כִּי-אֱלֹהִים הֵמָּמָם בְּכָל-צָרָה

cf. Ex. 14:24: וַיִּהְיֶה

6. 'to happen' קרה ~ קרא are by-forms of each other according to HALOT/KAHAL, DCH

(a) Gen 49:1: הָאֶסְפוּ וְאִגִּידָה לָכֶם אֶת אֲשֶׁר-יִקְרָא אֲתֶכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים

cp. Qoh 2:14: וַיִּדְעֵתִי גַם-אֲנִי שִׁמְקָרָה אֶחָד יִקְרָה אֶת-כָּלֶם

(b) Gen 42:38: אֲחִיו מָתָּה וְהוּא לְבָדֹד נִשְׁאָר וְקִרְאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכִי-בָּהּ

cp. Gen 44:29: וְלִקְחֶתֶם גַּם-אֶת-זֶה מֵעַם פָּנִי וְקִרְהוּ אֶסּוֹן

7. שגה ~ שגא (HALOT, DCH)

Ps. 73:12: וְשִׁלְנִי עוֹלָם הַשְׁגוּ-חִיל

cp. Job 36:24: זָכַר כִּי-תִשְׁנֶא פָּעֵלָו

ע"ע -- ל"ה byforms, only Niphal 3ms “short imperfect” (jussive or preterite) is ambiguous

- a. Amos 5:24 וַיִּגַּל בְּמַיִם מְשַׁפֵּט
- b. רבה ~ רבה (HALOT, DCH): neither appears in the Niphal, nor would we expect it to
- c. מאס II ~ מסס (HALOT, KAHAL): Ps. 58:8 יִמָּאֶסוּ בְּמוֹמִים; no ambiguous allomorph, although *yimmā'āsū* ≈ *yimmassū* (Niphal), and *yimmas* (Niphal) ≈ *yim'ās* (Qal), with contamination from מאס I

9. Differences in One Consonant (Examples)

- ע-א (HALOT) שעה for שעה: (Gen 24:21) הָאֵישׁ מִשְׁתָּאָה: א-ע
פ-ב (HALOT, KAHAL) נָשַׁב ~ נָשַׁף: ב-פ
צ-ז (DCH, KAHAL) עָלַץ ~ עָלִז, (HALOT) זָעַק ~ צָעַק: ז-צ
ח-ט (HALOT) טַפַּל ~ תַּפִּיל, (DCH) טָעָה ~ תָּעָה: ט-ת
ק-כ (HALOT) כָּהָה ~ קָהָה: כ-ק
ל-ר (HALOT, KAHAL) אֶרְמוֹן for אֶלְמוֹן: (Isa. 13:22) בְּאַלְמוֹנוֹתָיו: ל-ר
נ-ג (HALOT, KAHAL; DCH 'n is “alternative form”) לְשָׁכָה ~ נִשְׁכָּה: ל-נ
נ-ג (HALOT, by-forms of each other) שָׁטַן ~ שָׁטַם: מ-נ
פ-צ (BDB) חָמַס for חָמֵץ: (Ps. 71:4) אֱלֹהֵי פִלְטִי מִיַּד רָשָׁע מִכָּף מְעַנֶּה וְחוֹמֵץ: ס-צ
ק-ל (KAHAL; HALOT < נצה); etc. (Lam. 4:15) לָגֹור for נוֹץ: (נצה < HALOT)
ש-ס (DCH 's is by-form, KAHAL) שָׁרִיוֹן ~ סָרִיוֹן: ש-ס

10. Special Cases (Examples)

- Aramaisms, e.g., בְּרוּחִים (Song 1:17, for בְּרוּשִׁים, HALOT); נָצַר ~ נָטַר (HALOT); וְלַעֲזָר (1 Chron. 12:34, for לעֲזֹר, HALOT/KAHAL); etc.
- ש-ס: שָׁרַף ~ סָרַף (Amos 6:10, DCH), שָׁפַק ~ סָפַק (‘to clap hands,’ DCH, KAHAL), שָׁכַר ~ סָכַר (DCH), שָׁעַר ~ סָעַר (DCH); etc.

11. Differences in Vowels or Noun Pattern (Examples)

Vowels

- u-o-a: צַר ~ צָר ~ צוּר (Job 22:24; וּבְצוּר נִחָלִים אֹפֶרֶת) Isa. 5:28; פְּרָסוֹת סוּסָיו בְּצָר נִחָשְׁבוּ; בְּשֹׁמֵר חֲזָק מְאֹד; Ezek. 3:9) (HALOT, KAHAL)
- i-e: קָא (Prov. 26:11) בְּכֶלֶב שָׁב עַל-קֶאָו ('discourse'); שִׁיחַ II for שִׁיחַ (Amos 4:13) וּמִגִּיד לְאָדָם מִה־שִּׁחוֹ (HALOT).
- o-e: בֶּשֶׂם ~ בֶּשֶׂם (perhaps from reanalysis, or assimilation) (HALOT)
- a-e: אֵלָה for אֵלָה (Josh 24:26) תַּחַת הָאֵלָה אֲשֶׁר בְּמִקְדָּשׁ יְהוָה; עֵירוֹם ~ עֵירוֹם (HALOT); אֵלָה (or: influenced by אֵלֹהִים?)

i-u: שִׁיחָה for שִׁיחָה: (Ps 57:7) (‘pit,’ HALOT)

a-u: שָׁרָה for שָׁרָה: (Jer 5:10) (‘terrace,’ HALOT)

12. Noun Patterns

בְּרֶקֶת for בְּרֶקֶת (Ezek 28:13) (HALOT/KAHAL)

תַּפְּאֶרֶת for תַּפְּאֶרֶת (Isa 28:5) (HALOT, DCH)

13. Addition of One Syllable (Examples)

Beginning of Word

אֶזְקִים ~ זְקִים (Jer. 40:1, 4) (HALOT, KAHAL)

Middle of Word

עֲרֹעֵר for עֲרֹעֵר (‘juniper’) (HALOT, KAHAL) (JPS: “Aroer”)

End of Word

אֶזִּי ~ אִזִּי (HALOT, KAHAL)

חִיזִי ~ חִיזִי (1 Sam.20:36, etc.; HALOT, KAHAL)

מַעֲזִיז for מַעֲזִיז (Isa. 23:11) (HALOT, KAHAL)

עֲרִי ~ עֲרִי (name; HALOT)

פֶּתִי ~ פֶּתִי (Ezek. 13:19, HALOT)

צִנְאָכָם ~ צִנְאָכָם (Num. 32:24) ~ צִנְאָכָם (Ps. 8:8) (HALOT)

צִנְאָכָם ~ צִנְאָכָם (Num. 32:24) ~ צִנְאָכָם (Ps. 8:8) (HALOT)

14. Shorter by One Syllable (Examples)

אַלֵּה ~ אֵלֵה (HALOT, KAHAL; BDB: “orthographic variation”)

שָׁבָם ~ שָׁבָם (name, Num. 32:3; HALOT: “or textual error”)

שֹׁעָה ~ שֹׁעָה (‘outcry,’ HALOT) (Isa. 22:5) ~ שֹׁעָה (Job 30:24)

Conjectural

עֲרֹעֵר II for עֲרֹעֵר III (‘amarisk’ (DCH) (Isa 42:11): עֲרֹעֵר

רְבִיבִים for רְבִיבִים (DCH) (Job 36:28): רְבִיבִים

15. Metathesis

כָּבֵשׁ ~ כָּבֵשׁ (DCH)

פָּצַר ~ פָּצַר II (I Sam. 28:23, etc.) (HALOT, KAHAL)

שְׁמֵלָה ~ שְׁמֵלָה (KAHAL)

16. By-form: (i) two (or more) words (or grams) of (ii) similar form, (iii) of the same meaning, (iv) with similar distribution, (v) one of which is derived from the other (vi) by a sporadic process or unsystematic sound change.

Unanswered questions: How do we decide if a certain pair is one word or two words?
Is there a synchronic category answering to diachronic by-forms (e.g., “alternates,” “variants,” “doublets”)?

BIBLIOGRAPHY

- Andersen, F. (1970), “Biconsonantal byforms of weak Hebrew roots,” *Zeitschrift für die Alttestamentliche Wissenschaft* 82: 270-275
- Korchin, P. (2013), “Biforms,” *Encyclopedia of Hebrew Language and Linguistics* 1:352-354.
- Sarfatti, G. (1997), מלים תאומות, pp. 154-163 in עיונים בלשון העברית (Jerusalem: Academy of the Hebrew Language; orig. pub. 1996).